

Nota Dessel Kuilstraat 43. Programma van maatregelen

FODIO

FOLIO 68

Jan De Beenhouwer
Marleen Arckens

COLOFON

Titel

Nota Dessel Kuilstraat 43. Programma van maatregelen

Auteurs

Jan De Beenhouwer & Marleen Arckens

Plaats en datum

Wijnegem 29 juni 2021

Fodio Folio 68

Wettelijk Depot D/2021/13.179/19

Projectcode

2020H200 - 2021C142 - 2021E83

Uitvoerder

Fodio
Turnhoutsebaan 277
B-2110 Wijnegem
fodio@fodio.be
erkend archeoloog: Fodio OE/ERK/archeoloog/2015/0067

Kaft

Orthofotomozaïek middenschalg winter 2020 © Geopunt.

© Fodio.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevens bestand en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of op enige wijze hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze.

Inhoud

Programma van maatregelen	87
1 Gemotiveerd advies	87

Programma van maatregelen

I Gemotiveerd advies

Naar aanleiding van een geplande verkaveling aan de Kuilstraat 43 in Dessel werd in april 2020 een bureau studie uitgevoerd om het archeologisch potentieel en de impact van de geplande ontwikkeling in te schatten. Het terrein is gelegen op ca. 1 km ten noorden van de historische dorpskern van Dessel en ongeveer 600 m ten zuidwesten van het gehucht Heide. Het omvat het zuidelijk deel van perceel 27/2K3 en heeft een oppervlakte van 3560 m². Tegen de noordwestelijk perceelsgrens stond een woonhuis op een heuvel en de omringende ruimte was ingericht als tuin met bomen. Voor de sloop van de woning werd een afzonderlijke sloopvergunning afgeleverd. Over de volledige oppervlakte van het onderzoeksgebied, met uitzondering van de bufferzone ten opzichte van het agrarisch gebied, zullen na de verkoop van de percelen, bodemingrepen toegestaan zijn die het archeologisch niveau kunnen bereiken.

Op de bodemkaart volgens Belgische classificatie werd het onderzoeksgebied geclassificeerd als duingrond, met onder de duinafzettingen mogelijk een begraven podzolbodem die zich vormde in dekzanden, afgezet tijdens de laatste koude en droge periode van het weichseliaan. Afhankelijk van de bewaring van de podzol konden zich daarom in deze begraven bodem archeologische waarden uit de steentijd bevinden. Afhankelijk van de ouderdom van de stuifduin konden zich in deze bodem tevens sporen bevinden van nederzettingen uit een periode van het neolithicum tot de volle middeleeuwen. Volgens de historische kaarten was het onderzoeksgebied minstens tot het einde van de 18de eeuw in gebruik als heide en was het in het derde kwart van de 19de eeuw deels bebost. De bebossing nam toe in de eerste helft van de 20ste eeuw tot de inrichting van de woning met tuin in de tweede helft van de 20ste eeuw.

Omdat het bureauonderzoek geen uitsluitsel kon geven over de afwezigheid van archeologisch erfgoed uit de prehistorie tot en met de middeleeuwen, werd in augustus 2020 een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd om na te gaan in hoeverre een begraven bodem bewaard bleef onder de afzettingen van de stuifduin of in het duinlichaam zelf, in het geval het om een oudere stuifduin zou gaan. Een eerste belangrijke vaststelling was dat de heuvel op het onderzoeksgebied geen stuifduin was, maar een kunstmatig reliëf, aangebracht bij de bouw van de woning in de 20ste eeuw. Wel werd in het zuidelijke deel van het terrein een podzolbodem aangetroffen. Deze bodem heeft zich in het verleden gevormd onder bos- of heidevegetatie. In het noordwestelijk deel was deze bodem vrijwel volledig verdwenen. Vermits de aanwezigheid van een podzolbodem kans biedt op de bewaring van een prehistorische artefactensite, werden in de zone waar de paleobodem voorkwam archeologisch verkennende boringen uitgevoerd in april 2021. Er werden bij dit onderzoek geen indicaties gevonden die zouden wijzen op de aanwezigheid van een prehistorische artefactensite. Om ten slotte ook zekerheid te verwerven over de aanwezigheid van een sporensite uit jongere perioden, werd in overeenstemming met het programma van maatregelen een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Bij dit onderzoek werden sporen aangetroffen van bewoning of activiteiten uit de metaaltijden en een beperkt aantal sporen uit de middeleeuw/nieuwe tijd. De sporencluster uit de metaaltijden bevond zich in de zone waar de paleobodem goed bewaard was. Zoals reeds bij het landschappelijk booronderzoek aangetoond, was die op een groot deel van het onderzoeksgebied niet meer aanwezig. Uit de profielen van de proefsleuven werd duidelijk dat dit te wijten is aan erosie van het landschap. Zandverstuivingen die vermoedelijk in de loop van de nieuwe tijd plaatsvonden, hebben de oorspronkelijke bodem vooral in de noordwestelijke helft van het onderzoeksgebied sterk afgetopt en weer afgedekt. Dit fenomeen beperkt de mogelijkheid om meer te weten te komen over de resterende archeologische sporen. Bovendien is de bewaringskwaliteit van de protohistorische sporen niet optimaal. Dat komt enerzijds door een sterke bioturbatie door graaf dieren en bebossing en anderzijds door de geringe bewaringsdiepte van de meeste sporen. Een derde negatieve factor ten nadele van de mogelijkheid tot kenniswinst is de totale afwezigheid van vondsten, zowel bij het verkennend archeologisch booronderzoek als bij het proefsleuvenonderzoek. De mogelijkheid om kenniswinst te vergaren bij verder onderzoek wordt om daarom als laag ingeschat. Er wordt geen verder archeologisch onderzoek aanbevolen.